

EducationLab
What works in education

Praktijkaart

CIRC[®]

*Cooperative
Integrated
Reading and
Composition*

Sanne van Wetten
Universiteit Maastricht

Martin Bootsma
Enigma onderwijs

Doel van de interventie

Cooperative Integrated Reading and Composition® (CIRC®) is een lees- en schrijfprogramma dat gebruik maakt van samenwerkend leren met als doel het leesbegrip te bevorderen. Het programma is in de jaren '80 ontwikkeld door de John Hopkins Universiteit. Op dit moment is het programma in de Verenigde Staten te koop onder de naam Reading Roots (groep 1-3) en Reading Wings (groep 4-8) en is zowel onderdeel van het Succes for All schoolhervormingsprogramma als een op zichzelf staand leesprogramma. Wij beschrijven dit programma daarom ter inspiratie voor het opzetten van een eigen programma, of om te vergelijken met de inhoud en opzet van beschikbare programma's in Nederland.

Voor welke groep kinderen?

Leerlingen in groep 4 - 8

*Kijk voor meer informatie
op onze website:*

www.education-lab.nl

Wat moet er gedaan worden?

Bij CIRC® ontvangen de leerlingen dagelijks lessen van 90 minuten waarbij leerlingen in tweetallen en/of kleine groepjes oefenen met leesbegrip en schrijfvaardigheid. Het programma bestaat uit drie componenten:

1. Verhaalgerelateerde opdrachten
2. Directe instructie in begrijpend lezen en leesstrategieën
3. Geïntegreerde schrijf- en taalopdrachten

Component 1: Verhaalgerelateerde opdrachten

Aan het begin van ieder nieuw hoofdstuk staan een aantal verhalen centraal. De verhalen worden geïntroduceerd en besproken in leesgroepjes onder leiding van de leraar (20 minuten). Tijdens de leesgroepen introduceert de leraar de nieuwe woordenschat en bespreekt het verhaal nadat de leerlingen het gelezen hebben. Nadat de verhalen zijn geïntroduceerd, krijgen de leerlingen een reeks coöperatieve opdrachten. Ieder hoofdstuk ontvangen de leerlingen dezelfde opdrachten in een vaste volgorde:

1. Lezen in duo's

De leerlingen lezen het verhaal eerst in stilte en daarna lezen ze het verhaal hardop voor met hun leesmaatje, hierbij lezen de maatjes om de beurt een paragraaf hardop voor. Doordat de leerlingen het verhaal eerst in stilte lezen en vervolgens hardop voorlezen, ontvangen de leerlingen meer oefening in het ontcijferen (decoderen) van woorden.

2. Speurtocht

De leerlingen krijgen vragen die verband houden met het verhaal en die gericht zijn op het begrijpen van wat er in het verhaal is gebeurd. Denk hierbij aan vragen die verband houden met de verhaalstructuur. Hierdoor krijgen leerlingen meer inzicht in de structuur van de verhalen en worden ze gevoelig voor de structuur.

3. Nieuwe woorden

Bij ieder nieuw verhaal ontvangen de leerlingen een lijst met nieuwe woorden. Deze nieuwe woorden worden door de leraar in de onderwijsgroep geïntroduceerd, en vervolgens wordt geoefend op de uitspraak. Door het oefenen van de uitspraak kunnen de leerlingen de (nieuwe) woorden snel en nauwkeurig ontcijferen (decoderen), waardoor ze ook beter in staat zijn zich te focussen op de betekenis van de tekst.

4. Betekenis van het woord

Nadat er geoefend is op de uitspraak van de nieuwe woorden, wordt de nadruk gelegd op de betekenis. De leerlingen schrijven de nieuwe woorden op en gebruiken deze in een zin die voldoende context biedt om te vertellen wat het woord betekent. Hierdoor koppelen leerlingen de betekenis van woorden aan een betekenisvolle context.

5. Verhaal navertellen

Na het lezen van het verhaal en het bespreken ervan in de leesgroepjes onder begeleiding van de leraar, vatten de leerlingen de belangrijkste gebeurtenissen uit het verhaal samen voor hun leesmaatjes. Doordat de leerlingen de gebeurtenissen kort in hun eigen woorden beschrijven, worden ze geholpen met het verwerken wat er in het verhaal is gebeurd en oefenen ze de belangrijkste informatie te onthouden.

6. Schrijven over het verhaal

Na het lezen van het verhaal en het afronden van de vorige opdrachten, krijgen de leerlingen een schrijfo opdracht. Deze opdracht past bij het thema van het verhaal. Meestal wordt gevraagd om uit te werken wat er in het verhaal is gebeurd of om één of meer gebeurtenissen in het verhaal te koppelen aan een eigen ervaringen. Hierdoor raken de leerlingen actief betrokken bij het leggen van verbanden tussen de informatie die ze gelezen hebben en hun voorkennis en/of hun eigen ervaring.

7. Quiz

De cyclus wordt afgerond met een quiz over het verhaal en de nieuwe woordenschat. Er wordt o.a. gevraagd om zinnen te schrijven met gebruik van de nieuwe woorden of om de nieuwe woorden hardop voor te lezen. De leraar controleert middels de quiz of elke leerling de nieuwe woordenschat beheerst en het verhaal begrijpt.

8. Zelfstandig lezen

De leerlingen ontvangen ook huiswerk. Er wordt gevraagd elke avond 20 minuten stil

te lezen uit een boek naar keuze. Stillezen hangt sterk samen met de ontwikkeling van het tekstbegrip. En daarnaast worden leerlingen aangemoedigd om lezen als een zelfstandige opdracht te beoefenen. Aan de ouders wordt gevraagd toezicht te houden op het zelfstandig lezen en de leerlingen ook aan te moedigen; op zijn minst één boek per twee weken. Van ieder boek maken de leerlingen een boekverslag.

Component 2: Directe instructie in begrijpend lezen en leesstrategieën

Een dag per week krijgen de leerlingen directe instructie van de leraar over bijvoorbeeld leesstrategieën, het identificeren van de hoofdgedachten, het maken van gevolgtrekkingen en het trekken van conclusies.

Component 3: Geïntegreerde schrijf- en taalopdrachten

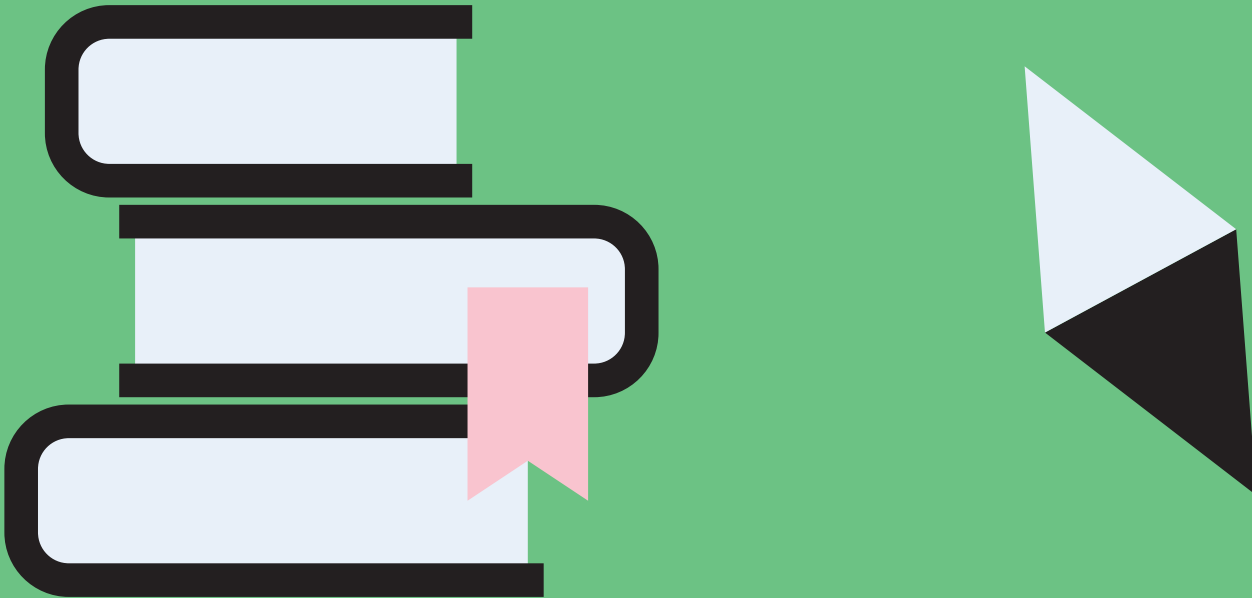
De leerlingen ontvangen per week drie schrijf- en taallessen die gekoppeld zijn aan het thema van de verhalen. Tijdens de schrijfles gebruikt de leraar een leerplan dat gebaseerd is op een procesmatige benadering van het schrijfonderwijs, namelijk: plannen, kladversie schrijven, kladversie herzien, redigeren en eindversie schrijven. Tijdens elke stap van het schrijfproces overleggen de leerlingen met hun maatjes. Zo kunnen de maatjes elkaar helpen met bijvoorbeeld het plannen of het herzien van de kladversie. Daarnaast krijgen de leerlingen les in taal en taalgebruik wat de leerlingen vervolgens moeten toepassen in hun schrijfopdracht.

Wat is hiervoor nodig?

Er is geen Nederlandse versie van Reading Roots en Reading Wings. Leraren kunnen op basis van de uitgangspunten eventueel eigen materiaal ontwikkelen of op zoek gaan naar bestaand materiaal dat (redelijk) goed voldoet aan de uitgangspunten van CIRC®.

CIRC® is zowel een onderdeel van het Success for All (SFA) schoolhervormingsprogramma als een op zichzelf staand lees- en schrijfprogramma. Zie voor meer informatie over Succes for All de bijbehorende praktijkkaart.

Certificaten die als beloning kunnen worden uitgedeeld aan teams die een bepaald percentage van de opdrachten goed heeft uitgevoerd.

Wie voert het uit?

De interventie wordt uitgevoerd door de leraren van groep 4 t/m groep 8; eventueel met ondersteuning van onderwijsassistenten.

Hoe lang duurt de interventie?

De interventie duurt de gehele periode van groep 4 tot en met groep 8.

Waar moet je op letten?

- Koppel leerlingen aan maatjes en/of deel leerlingen in groepjes in, zodat leerlingen tijdens de opdrachten steun van elkaar kunnen ontvangen. Ook de leraar biedt ondersteuning in de vorm van begeleiding en feedback. Deze ondersteuning is in het begin intensief. Geleidelijk wordt de ondersteuning verminderd. In eerste instantie wordt de ondersteuning van de leraar verminderd, waardoor de leerlingen terug kunnen vallen op de ondersteuning van hun maatje of groepje. Uiteindelijk werken de leerlingen zelfstandig en krijgen ze af en toe feedback van hun medeleerlingen of van de leraar.
- Tijdens de instructiemomenten worden de leerlingen in homogene groepen ingedeeld. Tijdens het oefenen worden de leerlingen in heterogene groepen (of maatje) ingedeeld.

- Het samenwerken wordt versterkt door groepsdoelen op te stellen, maar ook door een bonussysteem rondom de quizzen en opdrachten in te voeren. Dit bonussysteem is gebaseerd op individuele prestaties die teamleden hebben behaald. Teams die een gemiddelde van 90% of hoger halen voor alle opdrachten van de week worden aangeduid als 'superteam' en ontvangen bijvoorbeeld een aantrekkelijk certificaat als prijs. Teams met een gemiddelde van 80%-89% worden aangeduid als 'geweldig team'; en teams met een gemiddelde van 70%-79% worden aangeduid als 'goed team'. Deze teams ontvangen iets minder mooie certificaten als prijs.

Wat zijn de kosten?

Reading Roots en Reading Wings zijn in het buitenland beschikbaar en kosten ongeveer 125 euro (150 dollar) per leerling voor opleiding en materiaal. Dit is afhankelijk van de grootte van de school en het aantal scholen dat deelneemt.

Uitkomsten

Onderzoek toont een vooruitgang van ongeveer 0.2SD of 2 maanden op leesvaardigheid en tekstbegrip.

Bronnen

Stevens, R.J., Slavin, R.E. (1995). Effects of a Cooperative Learning Approach in Reading and Writing on Academically Handicapped and Nonhandicapped Students. *The Elementary School Journal*, Jan., 1995, Vol. 95, No. 3 (Jan., 1995), pp. 241-262

Stevens, R.J., Slavin, R.E. (1995). The Cooperative Elementary School: Effects on Students' Achievement, Attitudes, and Social Relations. *American Educational Research Journal*, Summer 1995, Vol. 32, No. 2, pp. 321-351

What works clearinghouse. (2012). Cooperative Integrated Reading and Composition. What works clearinghouse Intervention Report.